

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 8
“ก้าวข้ามขอบเขตความรู้สู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างยั่งยืน”
วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2568

ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาของไทย Technological Leadership of Thai Educational Administrators

พิสิฐชัย วิสัยพุกษ์

โรงเรียนวัดมะกอก (วิสุทธิวิทยาการ) สำนักงานเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

บทความนี้ต้องการนำเสนอบทบาทและความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว โดยเน้นความสำคัญของภาวะผู้นำที่ผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีจะสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีที่ชัดเจน บริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม ส่งเสริมการเรียนรู้ภายในองค์กร และสร้างวัฒนธรรมแห่งการปรับตัวต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีส่งผลโดยตรงต่อความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนตัดสินใจ และพัฒนาระบบการบริหารให้มีความทันสมัย สอดรับกับความต้องการของผู้เรียนและสังคมในปัจจุบัน จึงกล่าวได้ว่า การส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีเป็นแนวทางสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เกิดความยั่งยืนและพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This article aims to present the role and importance of technological leadership of educational administrators in an era of rapid technological change, emphasizing the importance of leadership that effectively integrates technology with management. Executives with technological leadership are able to set a clear technological vision, manage information resources appropriately, promote learning within the organization, and create a culture of continuous adaptation to new technologies. The results of the study indicate that technological leadership directly affects the ability of educational administrators to plan, make decisions, and develop modern management systems that meet the needs of students and society today. Therefore, it can be said that promoting technological

leadership in educational administrators is an important approach to improve the quality of education for sustainability and to be ready to effectively cope with future changes.

Keywords: Leadership, Technological Leadership, Educational Administrators

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมดิจิทัลได้ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ในทุกระดับอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สถานศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารจัดการเพื่อรองรับ ยุคสมัยที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในทุกกระบวนการ ตั้งแต่การจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ ภายใน ไปจนถึงการสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน (นวพร ชินบุตร, 2560) ในปัจจุบันบริบทของการศึกษา ของไทยกำลังอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างเต็มตัว ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งเน้น การพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารและครู ซึ่งเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี (Technological Leadership) จึงกลายเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารการศึกษาในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะในบริบทของประเทศ ไทยที่การปฏิรูปการศึกษายังต้องเผชิญกับอุปสรรคทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยี ความพร้อมของ บุคลากร และทัศนคติของผู้นำการศึกษา (จุฑามล สิทธิผลวณิชกุล, 2561) การมีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีที่ แข็งแกร่งทำให้ผู้บริหารสามารถสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการพัฒนาการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการสร้างเสริมการใช้เทคโนโลยีในทุกกระบวนการของการศึกษา โดยผู้นำต้องมีทักษะในการประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งในด้านการเรียนการสอน การวางแผนการพัฒนางานองค์กร และการบริหาร ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

ถึงแม้ประเทศไทยจะมีการวางยุทธศาสตร์ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างเป็นระบบ แต่ผล การศึกษาหลายชิ้นยังชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวนไม่น้อยยังมีข้อจำกัดในการใช้เทคโนโลยี เช่น ขาดความมั่นใจ ขาดทักษะด้านดิจิทัล และไม่มีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม ส่งผลให้ไม่สามารถขับเคลื่อนการ เปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อวิรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง, 2564) อีกทั้ง ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรและโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีในโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนชนบท หรือโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล ยิ่งเน้นย้ำถึงบทบาทของผู้บริหารที่ต้องมีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีในการบริหาร ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการเรียนรู้ ตลอดชีวิตและการใช้เทคโนโลยีอย่างยั่งยืน (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2562) การส่งเสริมภาวะผู้นำเชิง เทคโนโลยีจึงเป็นเรื่องเร่งด่วนและจำเป็น โดยเฉพาะในยุคที่แนวโน้มโลกเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ทั้งจากการเกิด โรคระบาด ความก้าวหน้าของ AI และ Big Data ตลอดจนความต้องการในการยกระดับคุณภาพการศึกษา

ด้วยวิธีการที่ทันสมัย (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2565) ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีจะสามารถกำหนดทิศทางที่ชัดเจน สนับสนุนการสร้างนวัตกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ของครูและนักเรียน ตลอดจนสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จรัญ ตั้งตรงไพโรจน์, 2561)

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในประเทศไทยเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน โดยเฉพาะในยุคที่เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในทุกกระบวนการทางการศึกษา เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง บทความนี้จึงได้ทบทวนเอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีในของผู้บริหารสถานศึกษา รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาและปรับปรุงระบบการเรียนการสอน การบริหารจัดการทรัพยากร และการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อให้ได้แนวทางที่สามารถขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำ (Leadership) คือ ลักษณะเฉพาะตัวที่แสดงออกผ่านพฤติกรรมของบุคคลเมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในกลุ่ม โดยปรากฏขึ้นในระหว่างการทำงานหรือการอยู่ร่วมในสถานการณ์เดียวกัน เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมของกลุ่มให้มุ่งสู่เป้าหมายและบรรลุผลสำเร็จ นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายที่คล้ายคลึงกัน เช่น ฌีร์ดา เวชญาลักษณ์ (2560) มองว่าเป็นกระบวนการของผู้มีอิทธิพลในการชักนำ จูงใจ และสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ และมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น ขณะที่ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2561) เน้นย้ำถึงการโน้มน้าวใจบุคคลในองค์กรให้ทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ด้าน Gareth R. Jones และ Jennifer M. George (2016) ระบุว่าภาวะผู้นำคือกระบวนการที่บุคคลใช้ความพยายามในการโน้มน้าว สนับสนุน และให้คำแนะนำเพื่อช่วยให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย ส่วน Gary A. Yukl (2013) วิเคราะห์ว่าภาวะผู้นำสะท้อนถึงสมมติฐานเกี่ยวกับการใช้อิทธิพลในการนำและอำนวยความสะดวกทั้งด้านโครงสร้างและความสัมพันธ์ในกลุ่ม ซึ่งทั้งหมดสะท้อนให้เห็นว่าภาวะผู้นำเป็นกระบวนการสำคัญในการรวมพลังคนเพื่อความสำเร็จขององค์กร

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ คือกระบวนการที่บุคคลหนึ่งใช้อิทธิพลในการชักนำ จูงใจ และสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ เพื่อขับเคลื่อนกลุ่มหรือองค์กรให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยแสดงออกผ่านพฤติกรรมและปฏิสัมพันธ์ในสถานการณ์ร่วมกัน ซึ่งเน้นทั้งการบริหารโครงสร้างงานและการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น

ความหมายของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี

ในยุคที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษา ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีถือเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากมีอิทธิพลโดยตรงต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการ

ภายในสถานศึกษา ทั้งยังส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาและขับเคลื่อนวิสัยทัศน์การใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ การเผยแพร่วิสัยทัศน์นี้ไปยังครูและบุคลากรในสถานศึกษาเป็นการสร้างแรงบันดาลใจในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรและเพื่อผลสัมฤทธิ์สูงสุดของนักเรียน (สุนันทา สมใจ, และวิชุดา กิจธรรม, 2561) ตามที่สุภัทธา สังขวร (2560) ได้อธิบาย ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี หมายถึง ลักษณะหรือความสามารถของผู้นำที่สามารถใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่เพียงแต่การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานเท่านั้น แต่ยังสามารถเรียนรู้เทคโนโลยีได้อย่างต่อเนื่องและเล็งเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีในการสร้างเครือข่ายการทำงานที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้นำที่มีทักษะเชิงเทคโนโลยียังต้องส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงประโยชน์ของการใช้เทคโนโลยีและมีส่วนร่วมในการบูรณาการเทคโนโลยีในการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ อิทธิฤทธิ์ กลิ่นเดช (2560) ได้ให้ความหมายที่ชัดเจนว่า ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีหมายถึงลักษณะของผู้นำที่สามารถใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำเทคโนโลยีไปสนับสนุนและบูรณาการในกระบวนการจัดการศึกษา ซึ่งไม่เพียงแต่เพิ่มประสิทธิภาพในด้านการเรียนการสอน แต่ยังสามารถปรับใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล นอกจากนี้ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีที่หมายถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้และความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการในสถานศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสามารถส่งเสริมให้ครูและบุคลากรนำเทคโนโลยีมาบูรณาการในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของผู้เรียน การส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีความรู้และรอบรู้ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีด้วยหลักจริยธรรมเป็นสิ่งสำคัญในการนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีหมายถึง ความสามารถของผู้นำในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยผู้นำที่มีภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีจะสามารถส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พร้อมทั้งสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดการเรียนรู้และใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทันและมีจริยธรรม

ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา นับเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อการขับเคลื่อนการศึกษาเข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในบริบทปัจจุบันที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เข้ามามีบทบาทอย่างลึกซึ้งในทุกมิติของการจัดการศึกษา ทั้งในด้านการเรียนการสอน

การบริหารจัดการ และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีจะสามารถกำหนดทิศทาง และตัดสินใจเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2562) โดยภาวะผู้นำในลักษณะนี้ ไม่ได้หมายถึงเพียงความสามารถในการใช้เครื่องมือหรือระบบดิจิทัลเท่านั้น หากแต่ยังครอบคลุมถึงความสามารถในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การบริหารจัดการ การเปลี่ยนแปลง และการสร้างระบบที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรม ซึ่งช่วยให้สถานศึกษาสามารถปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีได้อย่างมั่นคงและยืดหยุ่น (จุฑามล สิทธิผลวงษ์กุล, 2561) การมีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีจึงเป็นทักษะสำคัญของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ที่ไม่เพียงแต่ช่วยให้สามารถนำพาองค์กรการศึกษาไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากยังมีบทบาทในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในทุกกระบวนการ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนรู้ การประเมินผล การพัฒนาวิชาชีพครู หรือการสื่อสารและสร้างความร่วมมือกับชุมชน โดยภาวะผู้นำในลักษณะนี้สามารถผลักดันให้เกิดการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจุดมุ่งหมาย ตอบสนองต่อบริบทการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาช่วยขับเคลื่อนการศึกษาเข้าสู่ยุคดิจิทัล โดยส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในทุกกระบวนการการศึกษา เช่น การเรียนการสอน การพัฒนาครู และการสร้างความร่วมมือกับชุมชน ช่วยให้สถานศึกษาปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

บทบาทของผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการใช้เทคโนโลยีทั้งด้านการบริหารและการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยครอบคลุมประเด็นสำคัญดังนี้

1. ด้านความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการบูรณาการเทคโนโลยีในการพัฒนาบุคลากรและส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของผู้เรียน โดยควรใช้เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานประจำวันเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี (อิทธิฤทธิ์ กลิ่นเดช, 2560) ผู้บริหารต้องสามารถใช้เทคโนโลยีสนับสนุนงานต่าง ๆ เช่น การวางแผนงบประมาณ การสื่อสาร การจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล และการบริหารจัดการข้อมูลบุคลากรและนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้เครื่องมือดิจิทัล เช่น อีเมล บล็อก และการประชุมทางไกล เพื่อประสานงานกับครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2558)

2. ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษา และต้องสามารถกระตุ้นให้เกิดการผสมผสานวิสัยทัศน์ร่วมกันระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ ตลอดจนสร้างบรรยากาศและ

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการนำนโยบายและวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม (นิคม นาคอ้าย, 2549) ผู้บริหารยังมีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนด้านเทคโนโลยีการศึกษาของสถานศึกษา โดยต้องทำหน้าที่กำหนดวิสัยทัศน์ วิเคราะห์ความเชื่อมโยงและความสอดคล้องระหว่างแผนเทคโนโลยีกับแผนกลยุทธ์ และแผนพัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้การใช้เทคโนโลยีสามารถสนับสนุนและขับเคลื่อนการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2558)

3. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และมีทักษะในการออกแบบหลักสูตรที่บูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม เพื่อส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาการสอนของครูและการเรียนรู้ของนักเรียนทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนทั่วไป กลุ่มด้อยโอกาส หรือผู้มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (นิคม นาคอ้าย, 2549) มีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา พร้อมจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีให้กับครูในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2558) และมีบทบาทในการสำรวจ วิเคราะห์ปัญหา รวมถึงจัดหาและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและงานวิชาการ (อิทธิฤทธิ์ กลิ่นเดช, 2560)

4. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผลการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาระบบการประเมินการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และแปลผลข้อมูล รวมถึงการประเมินคุณภาพของเทคโนโลยีที่ใช้ในสถานศึกษา (นิคม นาคอ้าย, 2549) จัดให้มีการใช้เทคโนโลยีในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน การประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน และการประเมินระบบการบริหารจัดการภายในโรงเรียน รวมถึงประเมินคุณภาพของเทคโนโลยีที่ใช้ (บรรจบ บุญจันทร์, 2554) การประเมินนี้ยังครอบคลุมการประเมินประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีของครูและสมรรถนะของครูในการใช้เทคโนโลยีในการพิจารณาความดีความชอบ (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2558)

5. ด้านการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างศักยภาพทางวิชาชีพของทีมงานและกลุ่มการเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (นิคม นาคอ้าย, 2549) โดยส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม เพื่อยกระดับการเรียนการสอนและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยียังช่วยพัฒนาทักษะการคิด การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา (บรรจบ บุญจันทร์, 2554) ผู้บริหารต้องสนับสนุนให้ครูได้รับการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และส่งเสริมให้ครูบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการสอนในรายวิชาต่าง ๆ รวมถึงการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการสอน (สุภัทตรา สังขวร, 2560)

6. ด้านความรู้ทางกฎหมายและจริยธรรมด้านเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสังคม กฎหมาย และจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยต้องใช้เทคโนโลยีอย่างมี

ความรับผิดชอบและสอดคล้องกับบริบทของสังคม (สุภัททรา สังขวร, 2560) ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีอย่างรับผิดชอบ และกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าถึงเทคโนโลยีอย่างไม่ละเมิดกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้กฎหมายและจริยธรรมเพื่อความปลอดภัย (บรรจบ บุญจันทร์, 2554) นอกจากนี้ยังต้องสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงเทคโนโลยีและกำหนดนโยบายเพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีในโรงเรียน รวมถึงการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และความปลอดภัยทางเทคโนโลยี (สุภัททรา สังขวร, 2560)

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน โดยต้องมีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีวิสัยทัศน์ในการวางแผนและพัฒนาเทคโนโลยีในโรงเรียน เป็นผู้นำในการส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี รวมถึงสนับสนุนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรมและถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาโรงเรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

สรุป

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี มีบทบาทสำคัญในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ วางแผนเชิงกลยุทธ์ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรด้านเทคโนโลยี ทั้งนี้บทบาทสำคัญของผู้บริหารในการขับเคลื่อนการใช้เทคโนโลยีทั้งด้านการบริหารและการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาครอบคลุมถึง การมีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีการศึกษา การมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวทันความเปลี่ยนแปลง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดและประเมินผลการศึกษา การสนับสนุนครูให้สามารถใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการตระหนักรู้ในกฎหมายและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยี ดังนั้น การพัฒนาและส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และเสริมสร้างศักยภาพของสถานศึกษาในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

รายการอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2562). การศึกษาเพื่ออนาคตไทยในโลกดิจิทัล. กรุงเทพฯ: ชัคเชส มีเดีย.
- จรัญ ตั้งตรงไพโรจน์. (2561). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการจัดการนวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฑามล สิทธิผลลวณิชกุล. (2561). การพัฒนาสมรรถนะภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา.
- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2561). ภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารองค์กร : แนวคิด ทฤษฎีและกรณีศึกษา. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2560). ภาวะผู้นำทางการบริหาร. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวพร ชินบุตร. (2560). ภาวะผู้นำกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนา.
- นิคม นาคอ้าย. (2549). องค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำเชิงอิเล็กทรอนิกส์และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลภาวะผู้นำเชิงอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ดุชนิพนธ์ปริญญาดุชนิพนธ์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- บรรจบ บุญจันทร์. (2554). โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุชนิพนธ์. ขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2558). ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี: การนำเทคโนโลยีสู่ห้องเรียนและโรงเรียนในศตวรรษที่ 21. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 16(4), 216-224.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนันทา สมใจ, และวิชุดา กิจจรธรรม. (2561). การบริหารสถานศึกษาด้วยภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 12(1), 350-363.
- สุภัทรา สังขวร. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำเชิงเทคโนโลยีกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2565). รายงานสรุปนโยบายการขับเคลื่อนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). รายงานการศึกษาเรื่อง สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 8
“ก้าวข้ามขอบเขตความรู้สู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างยั่งยืน”
วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2568

-
- อวิรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง. (2564). ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- อิทธิฤทธิ์ กลิ่นเดช. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสระบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). สระบุรี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- George, J. M., & Jones, G. R. (2016). Understanding and Managing Organizational Behavior (6th ed.). Pearson Education.
- Yukl, G. A. (2013). Leadership in Organizations (8th ed.). Pearson Education.